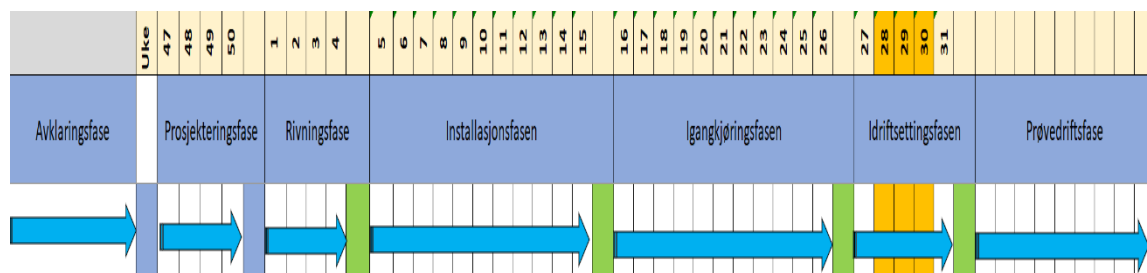

Notat om MH2/Avdeling for komparativ medisin

I 2002 fikk Statsbygg i oppdrag fra KD å igangsette prosjektering av «Nybygg for medisin og helsefag, trinn 2» (MH2) ved Universitetet i Tromsø. I dialogen underveis mellom Kunnskapsdepartementet (KD), Statsbygg og UiT ble prosjektet redusert og endret. Som en konsekvens av disse endringene var det behov for å starte prosessen på nytt og 30.oktober 2008 leverte Statsbygg «Forprosjekt for MH2 Universitetet og Høgskolen i Tromsø». I 2014 fikk Statsbygg oppdragsbrevet fra Kunnskapsdepartementet med styrings- og kostnadsrammen godkjent av FIN, Prop. 1S (2013-2014) og en startbevilgning 2014 på 50 mill. kroner. Forprosjektet måtte verifiseres og et justert forprosjekt ble presentert for UiT i juni 2014. For AKM fortsatte prosjekteringen frem til sommeren 2015. Tidspunkt for ferdigstillelse og overtagelse av bygget ble satt til 2017. I 2018 var byggearbeidene for de øvrige delene av MH2 ferdige og de ferdigstilte arealene ble tatt i bruk av UiT. Statsbygg avsluttet også byggearbeidene ved AKM II i 2018 og satte i gang såkalt prøvedrift samme år. Det viste seg imidlertid at anlegget var ført opp med betydelige mangler, som gjorde at man aldri oppnådde tilstrekkelig stabile verdier for fukt og temperatur til at det var forsvarlig å ta dyr inn i anlegget for oppstart av forskning. UiT motsatte seg derfor å overta anlegget og krevde en ombygging slik at alle forskriftsmessige krav og relevante sikkerhetsmarginer kunne ivaretas. Statsbygg ville først ikke erkjenne at anlegget var levert med betydelige mangler, men aksepterte i 2020, etter langvarig påtrykk fra UiT, at en ombygging skulle finne sted. Statsbygg fraskrev seg imidlertid fortsatt ansvar for manglene og krevde at UiT skulle dekke kostnadene til ombygging. I april 2021 ble UiT derimot informert fra Kunnskapsdepartementet om at det er prosjektet (ikke UiT) som skal gjennomføre og dekke kostnadene til ombygging. Statsbygg har etter dette forelagt UiT skisser og planer for hvordan ombyggingen skal gjennomføres og har foretatt ROS-analyser som viser at sikkerhetsmarginer m.m. vil bli ivaretatt i det nye anlegget. Både i dialog med KD og Statsbygg har UiT vært opptatt av fremdriften i ferdigstillelsen av AKM II. I et brev fra universitetsdirektøren datert 1.7.2021 ba UiT om en oppdatert forpliktende fremdriftsplan. UiT har etter dette hatt en dialog med Statsbygg om prosjekteringen av de ulike fasene i ombyggingen, og 12. november 2021 fikk UiT tilsendt en fremdriftsplan for prosjektet med følgende tidslinje:

I henhold til denne planen skal installasjonen av nytt anlegg være avsluttet i uke 15 i 2022. Deretter vil det, etter en periode med igangkjøring og testing, bli lagt opp til at overtagelse av drift kan skje i uke 28 – 30. Etter dette skal UiT gradvis kunne starte prøvedrift med inntak av dyr i anlegget og oppstart av forskningsaktiviteter. Statsbygg har samtidig tatt forbehold om

risikofaktorer som kan føre til avvik fra tidsplanen. Den største usikkerheten er knyttet til leveringstiden for utstyr som er bestilt til anlegget. Covid 19 og situasjonen i verdensmarkedet kan, ifølge Statsbygg, føre til lengre leveransetid enn det som er forutsatt i tidsplanen.

Merkostnader som følge av forsinkelser og byggearbeider

Dersom Statsbyggs overholder sin siste fremdriftsplan, vil AKM 2 og den gjenstående delen av AKM 1 tidligst kunne overtas og tas i bruk av UiT fem år etter justert tidsplan for MH 2 og mer enn fire år etter at de øvrige delene av bygget stod ferdig og ble overtatt av UiT. I store deler av byggeperioden har UiT på grunn av støyende arbeider og antatt behov for ny ombygging, måtte holde hele AKM 1 (i MH 1) stengt. Hoveddelen av AKM 1 ble stengt i 2016 og først gjenåpnet høsten 2021. Forsinkelsene i bygging av AKM 2 og stengingen av AKM 1 i byggeperioden har rammet svært mange forskere og studenter. AKM benyttes av 15 forskningsgrupper ved Det helsevitenskapelige fakultet, særlig innenfor medisinsk forskning på kreft, stamceller, nevrovitenskap, diabetes, smittsomme sykdommer, hjerte- og karsykdommer. AKM brukes også av forskere fra andre fakultet ved UiT og av eksterne samarbeidspartnere som Universitetssykehuset i Nord-Norge, forskningsinstitutter og bioteknologifirma i Tromsø-regionen. AKM brukes dessuten i ordinær undervisning, samt i etter- og videreutdanning (inkl. kurs som inngår i spesialistutdanningen av leger). UiT har i store deler av den langvarige byggeperioden ikke hatt egne fasiliteter for disse aktivitetene. Universitetet har forsøkt å håndtere noen av de mest kritiske konsekvensene som nedstengingen har medført for ansatte og prosjekter som er avhengig av fasilitetene. Følgende hovedtiltak har blitt iverksatt fra UiTs side:

- Et tiltak har vært å forlenge midlertidige stillinger (i hovedsak stipendiater og postdoktorer) tilknyttet prosjekter som er blitt forsinket som følge av de uforutsette omstendighetene. Totalt vil kostnadene til slike forlengelser beløpe seg til mellom 60 og 65 millioner kroner.
- Et annet hovedtiltak har vært å finansiere hospitering og leie/bruk av andre fasiliteter i inn- og utland for berørte forskningsgrupper der det har vært mulig. Om lag 45 millioner kroner er benyttet til dette tiltaket.
- Et tredje tiltak har vært å sette av midler til gjenoppstart av forskningsaktiviteter etter gjenåpningen av AKM for grupper som i en lengre periode ikke har kunnet ha aktivitet og samtidig har vært forhindret fra å søke eksterne midler. 40 millioner kroner er satt av til dette.

Totalt er det så langt regnskapsført kostnader for nærmere 70 millioner kroner relatert til disse tiltakene. De øvrige kostnadene vi påløpe i perioden frem til 2025. Kostnadene har så langt i hovedsak vært dekket gjennom overbudsjetteringer internt på UiT. UiT kan naturligvis dokumentere alle regnskapsførte og budsjetterte kostnader.

Når universitet har sett seg nødt til å godkjenne kostbare tiltak, er det fordi nedstengingen og forsinkelsene i bygging av AKM uforutsett har skapt hindringer for ansatte som ikke bærer noe ansvar for situasjonen som har oppstått, og fordi alternativet til forlengelser av

prosjektstillinger og leie av alternative arealer i praksis ville vært avslutning av prosjekter og tilsettingsforhold. UiT har derimot aldri ansett det som rimelig at det er UiT selv som skal bli stående alene med disse kostandene. UiT har hele tiden fastholdt at det er Statsbygg som er hovedansvarlig for forsinkelsene i byggingen av AKM. Basert på dette mener UiT at det også er rimelig at enten MH II-prosjektet med KD som oppdragsgiver eller Statsbygg selv bærer en vesentlig del av merkostnadene UiT er blitt påført. UiT anser det verken som hensiktsmessig eller formelt riktig å ha en direkte dialog med Statsbygg om dette videre. I stedet anmoder UiT KD som prosjekteier og oppdragsgiver om å finne en løsning. Slik UiT ser det bør kostnadene kunne ses som en del av selve prosjektet MH2 og dekkes av dette (evt. gjennom en tilleggsbevilgning).

For å kunne dekke deler av påførte tap vil UiT også be departementet om tillatelse til å kunne omdisponere en viss andel av de gjenstående midlene til utstyr som i sin tid fulgte med bevilgningen til MH 2. UiT har naturligvis planlagt for bruk av utstyrsmidlene, men i den situasjonen som har oppstått er det på kort sikt mer presserende å sikre inndekning for noe av merkostnadene. Ved en slik omdisponering vil UiT selv ta ansvar for finansiering av utestående utstyrsanskaffelser til MH2.

Ekstern gjennomgang av prosessen/prosjektet

De store belastningene for forsknings- og arbeidsmiljøet tilknyttet AKM og de betydelige merkostnadene staten har hatt i prosjektet, gjør at universitetsstyret og ledelsen ved UiT ved en rekke anledninger har bedt om at det foretas en ekstern gjennomgang av prosjektet, og at Statsbygg bidrar til at en slik gjennomgang finner sted. Statsbygg har ikke svart på disse anmodningene. På etatsstyringsmøtet i 2021 uttrykte KD forståelse for at en ekstern gjennomgang er ønskelig, men det er fortsatt ikke avklart om eller hvordan dette skal skje. Universitetet mener at det vil gi større legitimitet til prosessen om en slik gjennomgang initieres av overordnede myndigheter. Alternativet er at UiT bestiller en slik gjennomgang selv. UiT har tidligere initiert og gjennomført en uavhengig kartlegging av arbeidsmiljøet og hvordan det har vært påvirket av situasjonen ved AKM.